

ὀριζοντία δοκὸς τοῦ ἐλαιοτριβείου, διὰ τῆς κεντρικῆς ὀπῆς τῆς ὁποίας στρέφεται ἡ κορυφή τοῦ κοχλίου τοῦ πιέζοντος τὰς ἐλαίας Ἀθ. Συνών. *βορδωνάρι* 3. 3) Ὑπὸ τὸν τύπ. κάτω *βορδωνάρις* ἢ *βουρδουνάρις*, ἡ ὡς βάσις τοῦ ἐλαιοτριβείου χρησιμεύουσα παχεῖα δοκὸς Ἀθ.

Β) Μετων. 1) Ἀνθρωπος ἀγροϊκὸς καὶ βάναντος Κρήτ. Τήν. κ. ἀ.—(Πανδῶρ. ἐνθ' ἀν.) Συνών. *βόρδως* **B 2.** 2) Ἀνθρωπος σωματώδης καὶ *χοντροκαμωμένος* Τήν. κ. ἀ. 3) Ἐπιθετικ. ρωμαλέος Τήν.

Πβ. *βορδωνάρι*, *βορδώνι*.

βορδωνεά ἢ, ἀμάρτ. *βουρδουνεά* Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βορδώνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς κατλ. -εά.

Τὸ φυτὸν ἀσφόδελος 1, ὁ ἰδ.

βορδώνι τό, *βορδώνιν* Κύπρ. *βορδώνι* Ἀθ. Καπ. Κάρπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κορων.) Πάρ. Πελοπ. (Λακων. Μάν.) Σίφν. Χίος κ. ἀ.—*Λεξ.* Πρω. Δημήτρ. *βορδών* Καπ. (Ἀραβάν.) *βορδών* Καπ. (Ἀνακ. Τελμ.) *βορτώνιν* Κύπρ. *βορτών* Καπ. (Σίλατ. Σινασσ.) ὀρδώνι Κάρπ. *βουρδών* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *βουρδώνι* Καπ. Φάρασ.) *βουρδών* Καπ. (Φερτ.) *βουρτώνι* Καπ. (Φάρασ.) *βουρδούνι* Καπ. Μεγίστ. Νάξ. *μουρδώνι* Θράκ. Κεσάν.) ὀρδώνι Χίος.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὗς. *βορδώνιον*, παρ' ὃ καὶ *βουρδώνιον* καὶ *βορδώνιν*. Ὁ τύπ. *μουρδώνι* κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνών. *μουλάρι*.

Α) Οὗς. 1) Ἡμίονος ἀλλαχοῦ μὲν ὁ συνήθους μεγέθους, ἀλλαχοῦ δὲ ὁ μικροῦ Ἀθ. Θράκ. (Κεσάν.) Καπ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σίλατ. Σινασσ. Τελμ. Φάρασ. Φερτ.) Κύπρ. Πάρ. Πελοπ. (Λακων. Μάν.) κ. ἀ.—*Λεξ.* Πρω. Δημήτρ.: Ἀσμ.

Ἀι Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρίτσα, σέρνει *μουλάρι* δώδεκα, *βουρδώνια* δεκατρία (ἐν παραλλαγῇ ἀντὶ *βουρδώνια* λέγεται *μουρδώνια*) Κεσάν.

Ἐφτὰ *βορτώνια* φόρτωσεν ὠτίτσα καὶ μυτίτσα (ὠτίτσα = ὠτα, μυτίτσα = μύτες) Σίλατ. 2) Ἡμίονος τερατώδης ἐξ ὄνου πατρὸς καὶ μητρὸς ἀγελάδος (πεπαισμένως) Στερελλ. (Αἰτωλ.) 3) Ἴππος ἐνορχίς, ἐπιβήτωρ Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κορων. κ. ἀ.) 4) Ράβδος Κύπρ. 5) Ἡ μεγάλη κορυφαία δοκὸς τῆς στέγης ἢ στηρίζουσα τὰς ἐκατέρωθεν μικροτέρας δοκοὺς Χίος—*Λεξ.* Πρω. Δημήτρ. 6) Τὸ φυτὸν ἀσφόδελος Μεγίστ.

Β) Ἐπιθετικ. 1) Μεστός, ἐπὶ γεννήματος Κάρπ.: Τὸ σιτάρι εἶναι ὀρδώνι σὰ φασούλι. 2) Στερεὸς Κάρπ.: Ὅργον *βορδώνι*. β) Σκληρὸς, μὴ βρουσμένος καλῶς, ἐπὶ ὀσπρίων Σίφν.: *Κουκχιά* *βορδώνια*. 3) Ἀνεπτυγμένος, ζωηρὸς, σπαργῶν, ἐπὶ φυτῶν ἐν γένει Κάρπ.

Πβ. *βορδωνάρι*, *βορδωνάρις*.

βορδωνιάζω Βιθυν. Ρόδ. *βορδωνιάτσω* Σίφν. *βορδωνιάζω* Πελοπ. (Συκεά Κορίνθ.) *βορδινιάζω* Κρήτ. *βουρδουνιάζω* Θράκ. (Σουφλ.) *βορτωνιάζω* Κύπρ. *βουρτουνιάζω* Κύπρ. *γορδινιάζω* Σύμ.

Τὸ μεσν. *βορδωνιάζω*. Περί τῆς λ. ἰδ. ΣΔεινάκ. ἐν Λαογραφ. 7(1923) 283 κέξ.

1) Σκληρύνομαι ἔνεκα βράσεως ἀτελοῦς, ἐπὶ ὀσπρίων ἢ λαχανικῶν Πελοπ. (Συκεά Κορίνθ.) Σίφν.: Ἡ *βορδωνιάσανε* τὰ φασόλια Σίφν. *Βορδανιάσαν* τὰ κολοκύθια—τὰ χόρτα Συκεά Κορίνθ. Συνών. *ἀγουριδιάζω* 3. 2) Σήπομαι Κρήτ. Κύπρ.: *Βορδίνιασα* δὲ σπαρμένα ἀπὸ τῆ βροχῇ Κρήτ. Οἱ ἐλαῖες *ἐβουρδουνιάσασιν* (ἐπὶ ἐλαίων συσσωρευμένων ἐτοιμῶν πρὸς ἔκθλιψιν) Κύπρ. β) Ἀνα-

δίδω κακὴν ὁσμὴν Ρόδ.: Ἐ**βορδώνιασεν** τὸ φαεῖ. γ) *Μαραίνομαι*, *κιτρινίζω* Κύπρ.: Ἐ**βορτωνιάσαν** τὰ κολότθα (κολοκύθια). 3) Σχηματίζονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου τραχεῖαι πτυχαί, *ζαρώνω* Σύμ.: Ἐ**γορδινιάσαν** ἀπὸ τὸ νερό τὰ *δαχτύλια* μου—τὰ *χέρια* μου. Ἐ**γορδινιάσαν** τὰ *κουκχιά*. IV) *Κοκκινίζω* ἀπὸ ἑξαψιν ὀργῆς Θράκ. (Σουφλ.): *Τί ἑπαθίς* καὶ *βουρδούνιασις*; V) Κατέχομαι ὑπὸ ἀϋπνίας Βιθυν.: Ἀπόψε ὡς τὸ *πουργὸ βορδώνιασα*.

βορδωνιάζω ἀμάρτ. *βορτωνιάζω* Κύπρ. *βορτωνώ* Κύπρ. Μέσ. *βορδωνίζομαι* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *βόρδωνας*, δι' ὃ ἰδ. *βόρδως*.

1) Γίνομαι ὡς ἡμίονος, *παχύνομαι*: Παροιμ.

Ἀλ-λοι *ἀπέρουν* τῶν *θερίζουν* | τῶν *ἀλλοι* τρῶν τῶν *βορτωνίζουν*

(ἐπὶ τῶν ζώντων εἰς βάρος ἄλλων). Συνών. *βορδεύω* 1. 2) Μέσ. *παραφέρομαι*, *ἐξοργίζομαι*.

βορδωνόμουλος ὁ, ἀμάρτ. *βορτωνόμουλος* Κύπρ. *βορτωνόμουλον* τό, Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὗς. *βόρδωνας*, δι' ὃ ἰδ. *βόρδως*, καὶ *μουῖλος*.

Μέγας ἡμίονος: Ἀσμ.

Τῶν *μὲ τ' ἀμάξα* τὸ *τῶν τῶν* *μὲ τ' ἀδ-σὰ* τὸ *λάδιν* τῶν *μὲ τὸ βορτωνόμουλον* *νὰ φέρνῃς* τὸ *λιβάνιν* (ἀδ-σὰ = ἀσκιά).

βορδωνόμυλος ὁ, ἀμάρτ. *βορτωνόμυλος* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὗς. *βόρδωνας*, δι' ὃ ἰδ. *βόρδως*, καὶ *μύλος*.

Μύλος κινούμενος δι' ἡμίονου: Φρ. Ὁ *δεῖνα γυρίζει* *βορτωνόμυλον* (ἀσχολεῖται διαρκῶς μὲ τὰ ἴδια πράγματα).

βορδωνόσπορος ὁ, ἀμάρτ. *βουρδουνόσπορος* Μεγίστ.

Ἐκ τῶν οὗς. *βορδώνι* καὶ *σπόρος*.

Ὁ σπόρος τοῦ φυτοῦ ἀσφοδέλου.

βορδωρρούθουνος ἐπίθ. ἀμάρτ. *βορδωρρίφουνος* Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὗς. *βόρδως* καὶ *ρουθούνι*, παρ' ὃ καὶ *ριφούνι*.

Ὁ ἔχων διεσταλμένους τοὺς ρώθωνας.

βόρδως ὁ, Κρήτ. Κύπρ. *βόρτως* Κύπρ. *βόρδωνας* Βιθυν. Κέρκ. *σβόρδωνας* Κέρκ. *βορδώνια* ἢ, Κρήτ. Πελοπ. (Μάν.) *βορτώνια* Κύπρ. (Πάφ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὗς. *βούρδων*, παρ' ὃ καὶ μεσν. *βόρδων*, ὁ ἐκ τοῦ Λατιν. *burdo*.

Α) Οὗς. 1) Ἡμίονος ἄρρην Κύπρ. ἢ θήλυς Πελοπ. (Μάν.) β) Τὸ παιδί ὑβριστικῶς Κρήτ. Συνών. *παλαιόπαιδο*. 2) Μεγάλη πέτρα Κρήτ. 3) Σκληρὸν ἔκφυμα τοῦ δέρματος Κέρκ.: Ἐ**βγαλαν** τὰ *χέρια* μου *ἔνα* *ξαφνικὸ βορδώνους* (ἔνα *ξαφνικὸ* = πληθος).

4) Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ κλήματος ὅταν φουσκώσῃ Κέρκ.

β) Ἡ τρυφερά κληματὶς τῆς ἀμπέλου Κύπρ. (Πάφ.)

5) Τρυφερὸς κλάδος δένδρου Κύπρ. (Πάφ.)

Β) Μετων. 1) Ἀνθρωπος βράδυκίνητος Κύπρ. 2) Ἀνθρωπος νωθρὸς τὸν νοῦν, ἀγροϊκὸς, ἀπαιδευτὸς Κύπρ. Συνών. *βορδωνάρις* **B 1.** 3) Ἐπιθετικ. ὁ μὴ κοιμώμενος, ἄυπνος Βιθυν.

βορδώχειλας ἐπίθ. ἀμάρτ. *βορδάχειλας* Πελοπ. (Οἰν.)

Ἐκ τῶν οὗς. *βόρδως* καὶ *χεῖλος*, παρ' ὃ καὶ *ἀχείλη*,